

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus

236/08.00.00.02/2018, 5/08.00.00/2019, 11/00.04.02/2018, 205/00.04.00.00/2018

MH § 38

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsauksen tarkoituksena on arvioida Kainuun aluekehityksen tilannekuvaa, nostaa esiin ajankohtaisia ja ennakoitavissa olevia edunajamistehtäviä sekä käydä keskustelua tulevissa maakuntahallituksen kokouksissa käsiteltävistä asioista.

Tulevaan hallitusohjelmaan vaikuttaminen on käsitelty omana asia-kohtana ja rakennerahasto-ohjelman valmisteluun liittyvät kannanotot osana rakennerahasto-ohjelman valmistelua koskevaa pykälää.

1. Valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan vaikuttaminen

Ensimmäinen valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2020-2031 laaditaan seuraavalla hallituskaudella siten, että siitä voidaan päättää kevään 2020 aikana.

Työryhmän ehdottamalla menetelmällä Suomessa olisi aina voimassa ajantasainen, tarpeiden ja tavoitteiden muutosten mukaan joustava pitkäkestoinen valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma, jollaisen laatimista edellytetään elokuun 2018 alussa voimaan tulevissa laissa liikennejärjestelmästä ja maanteistä.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ohella laaditaan jatkossakin alueellisia liikennejärjestelmäsuunnitelmia. Kainuun maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistui elokuussa 2018.

Parlamentaarisen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelua ohjaavan työryhmän loppuraportti annetaan alkuvuodesta eduskunnalle käsiteltäväksi. Keväällä 2019 varaudutaan valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadintaan kokoamalla jo olemassa olevaa tietoa ja tekemällä täydentäviä taustaselvityksiä.

Keskusteluja eri alueiden ja toimijoiden kanssa jatketaan. Yhteistyötä ja vuorovaikutusta koordinoimaan perustetaan tulevalle hallituskaudella yhteistyöryhmä, jossa ovat edustettuina keskeiset ministeriöt, virastot, maakunnat, suurimmat kaupunkiseudut ja muut kunnat.

Suunnitelmaa laaditaan tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa loppuvuoden 2019 ajan. Tavoitteena on, että suunnitelmasta voi-

daan päättää keväällä 2020.

Itä-Suomen maakuntien ja ELY-keskusten liikenneasiantuntijat ovat valmistelleet yhteisiä linjauksia tulevaa valtakunnallista liikennejärjestelmä työtä varten. Itä-Suomen neuvottelukunta käsittelee tarvittaessa yhteiset kannanotot. Pohjois-Pohjanmaan liiton asettamana toimii vastaava Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkatyöryhmä.

Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpanosta on suunnitelmaan kirjattu seuraavasti: "Suunnitelman edistämistä ja toteuttamista koordinoimaan on Kainuuseen perustettava liikennejärjestelmätyöryhmä, joka muodostuisi suunnitelmaa valmistelleen ohjausryhmän pohjalta. Ryhmä vastaa seudun liikennejärjestelmän kehittämisestä asetettujen tavoitteiden mukaisesti, seudun ja valtion välisestä säännöllisestä vuorovaikutuksesta sekä suunnitelmassa esille nostettujen hankkeiden edistämisestä. Työryhmän toiminnan koordinoimisesta ja koollekutsumisesta vastaa Kainuun maakunta."

<https://www.lvm.fi/-/valtakunnallisen-liikennejarjestelmasuunnitelman-laatimiseen-pitkajanteinen-malli-990421>

2. Itärata-hanketta koskeva vaikuttaminen

Itä-Suomen maakuntien laajennettu delegaatio on 20.2.2019 jättänyt ministeri Bernerille kannanoton Itärataa koskevasta valmistelutilanteesta. Kannanotto jaetaan maakuntahallituksen kokouksessa.

Nopeat Itäradat selvitys, "Nopeat Itäradat osana laajempaa aluekehitystä" on valmistumassa; raporttiluonnos (11.2.2019) on parhaillaan sidosryhmien kommentoitavana. Selvityksen laatii Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI.

3. Itäisen Suomen junaliikenteen selvitystyö

Selvityshenkilö Pasi Holmin raportin ja ehdotusten on määrä valmistua helmikuun lopussa. Ohjausryhmän kokous pidetään 26.2.2019. Raporttiluonnosta ei ole vielä käytettävissä, mutta sen sisältöä voidaan esitellä maakuntahallituksen kokoukselle, mikäli se on ajoissa saatavissa.

4. Pohjois-Suomen kehittyvä lentoliikenne 2020 -hanke

Hankkeen ensimmäinen ohjausryhmän kokous on pidetty 11.2.2019.

5. Raja-alueohjelmien säädösten valmistelun tilanne

EU4-jaoston kokouksessa 14.2. on saatu tilannekatsaus Interreg- ja

ENI-ohjelmien EU-säädöksiä koskevasta valmistelutilanteesta. Valmistelutilanne on edennyt ja uusia ehdotuksia voisi tulla Romanian puheenjohtajakaudella. Keskeisiä johtopäätöksiä tilannekatsauksesta:

Ohjelmarakenne: Suomen kannalta komission Interreg-asetus on etenemässä parempaan suuntaan merirajaohjelmien asema on palautettu; samalla "alueiden väliset innovointi-investoinnit" ollaan siirtämässä EAKR:oon, mutta vastaava rahoituksen siirtyminen on epävarmaa; Interreg Europe- ja URBACT-ohjelmien palauttamiselle on laajaa kannatusta, mutta uutta ehdotusta tästä ei ole.

Suomen saanto: Ohjelmarakenteen ja kriteerimuutosten johdosta Suomen rahoitussaanto po. ohjelmiin alenisi 28% nykykauteen verrattuna 161,3 M€ -> 115,1 M€. Rajuin muutos tulisi ulkorajaohjelmiin (Venäjä-ohjelmiin), joissa alenema olisi 122,5 M€ -> 30 M€! Tässä on suuri edunajamistehtävä Suomelle ja maakunnille. EU4-jaostossa ja TEM:ssä oli selkeä tahtotila vahvistaa Venäjä-ohjelmien rahoitusta ja korostaa niiden merkitystä EU:lle.

Toinen suuri kipupiste on ohjelmien likviditeettiä koskevat säädösten kiristykset. Tästä seuraa ongelmia hallinnoida rajaohjelmia maakuntatasolta. Joka tapauksessa ohjelmien likviditeetin kiristäminen kirittäisi entisestään myös hankkeiden rahoituksen ehtoja eli hanketoimijoilta vaadittaisiin entistä enemmän likviditeettiä kun hankkeille tulevat maksatukset tapahtuisi entistä pidemmällä viiveellä.

Kiintoisa seurattava asia on myös Euroopan parlamentin tätä asiaa koskeva käsittely. Parlamentin pyrkimys on ollut lisätä rahoitusta EAY-ohjelmille.

Kansallisiin teknisiin valmisteluihin TEM:n kanssa ovat osallistuneet nyk. hallintoviranomaiset (Varsinais-Suomi, Lappi, Pohjois-Pohjanmaa ja Etelä-Karjala). Maakuntien kesken olemme aktiivisia tarvittavien edunajamistoimenpiteiden valmistelussa erityisesti edellä mainittujen kahden kipupisteen osalta. Asia on ollut esillä mm. Euregio Karelian hallituksen kokouksessa 16.2.

6. Euregio Karelian hallituksen kokous 16.2. Joensuussa

Euregio Karelian hallituksen kokoukseen osallistuivat Kainuun liitosta Matti Mulari ja Pentti Malinen virallisina jäseninä sekä Katja Sukuvaara ja Minna Mustonen. Euregio Karelian toimintasuunnitelma ja tilannekatsaus ovat erillisliitteinä. Seuraava kokous pidetään marraskuussa.

Erillisliitteet nro: 8-9

7. Meeting of the Intergovernmental Cross-Border Cooperation Commission pidetään Helsingissä 26.2. Kainuuta kokouksessa edustaa maakuntajohtaja.

8. Brysselin joulutorin ja Berliinin Grüne Woche -tapahtumien arviointi ja palautteiden kokoaminen ovat käynnissä. 19.2. pidettiin joulutoria koskeva sidosryhmien tilaisuus ja käynnissä on useita palautekyselyitä mm. maakuntahallituksen jäsenille.

9. Muut mahdolliset ajankohtaiset asiat

Lisätietoja asiasta antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja tarvittaessa käy evästyskeskustelua edunajamista koskevista asioista.

Maakuntahallitus päättää, että Kainuun kuntia ja keskeisiä sidosryhmiä edustava Kainuun liikennejärjestelmätyöryhmä asetetaan siten, että sen toimeksiantoon sisällytetään myös valtakunnallisen liikennejärjestelmä valmistelun seuranta ja Kainuun kannanottojen (edunajamisen) valmistelu.

Maakuntahallitus:

Kohdassa 9. Muut mahdolliset ajankohtaiset asiat suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen kertoi Kolartic CBC rahoitteen hankkeen Barents Transport and Logistics alkamisesta ja että hankkeen projektipäällikönä toimii Jussi Huotari.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
